

Temeljem članka IV.B.7. a)(IV) Ustava Federacije Bosne i Hercegovine, donosim

UKAZ

O PROGLAŠENJU ZAKONA O POSREDOVANJU U PRIVATNOME OSIGURANJU

Proglašava se Zakon o posredovanju u privatnome osiguranju koji je donio Parlament Federacije BiH na sjednici Zastupničkog doma od 22. veljače 2005. godine i na sjednici Doma naroda od 3. ožujka 2005. godine.

Broj 01-110/05
29. ožujka 2005. godine
Sarajevo

Predsjednik
Niko Lozančić, v.r.

ZAKON

O POSREDOVANJU U PRIVATNOME OSIGURANJU

I - OPĆE ODREDBE

Članak 1.

Ovim se Zakonom uređuje: posredovanje u privatnome osiguranju, uvjeti pod kojima se obavljaju ti poslovi te nadzor nad njihovim obavljanjem u Federaciji Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Federacija).

Članak 2.

Vrste posredovanja

Posredovanje u privatnome osiguranju obavlja se, sukladno ovome Zakonu, putem zastupnika u osiguranju i putem brokera u osiguranju.

Društvo za osiguranje (u daljnjem tekstu: društvo) ne može u Federaciji obavljati djelatnosti izravnoga osiguranja ili djelatnosti reosiguranja putem posrednika u osiguranju koji nisu registrirani sukladno ovome Zakonu. Raspodjela rizika osiguranja, kao i poslova uposlenika u osiguranju između društava, čak i ako im se za pribavljanje klijenata daje naknada, neće se smatrati posredovanjem prema odredbama ovoga Zakona.

Članak 3.

Registriranje

Posrednici u osiguranju moraju biti registrirani u posebnome registru koga vodi Agencija za nadzor osiguranja Federacije Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Agencija za nadzor) na način kako je određeno u čl. 7. i 9. ovoga Zakona. Posrednici u osiguranju ne mogu obavljati poslove osiguranja ako nisu registrirani sukladno ovome Zakonom.

Registriranje posrednika u osiguranju kod Agencije za nadzor vrijedi u cijeloj Bosni i Hercegovini (u daljnjem tekstu: BiH). Posrednik u osiguranju registriran u Federaciji može pružati usluge u Republici Srpskoj (u daljnjem tekstu: RS) isključivo putem organizacijske jedinice u RS, sukladno ovome Zakonom.

Članak 4.

Rad posrednika u osiguranju registriranih u Federaciji u RS

Svaki posrednik u osiguranju koji je registriran u Federaciji, a koji po prvi puta namjerava obavljati poslove u RS putem organizacijske jedinice, prvo će u pisanoj formi obavijestiti Agenciju za nadzor i dati temeljne podatke o predstavniku posrednika u osiguranju iz Federacije u RS. Predstavnik posrednika u osiguranju iz Federacije predstavlja toga posrednika u osiguranju kod Agencije za nadzor osiguranja Republike Srpske (u daljnjem tekstu: Agencija za nadzor RS) i drugih tijela u RS.

U roku od 30 dana od dana primitka obavijesti iz stavka 1. ovoga članka Agencija za nadzor u pisanoj formi obavješćuje Agenciju za nadzor RS: o namjeri posrednika u osiguranju, o činjenici da je registriran i o imenu predstavnika posrednika u osiguranju u RS.

Posrednik u osiguranju iz Federacije može započeti poslovanje putem organizacijske jedinice poslije isteka roka od 30 dana od dana kada mu je Agencija za nadzor u pisanoj formi priopćila da je obavijestila Agenciju za nadzor RS, sukladno stavku 2. ovoga članka, ili poslije isteka roka od 60 dana od dana podnošenja obavijesti navedene u stavku 1. ovoga članka, ili poslije osnivanja podružnice u RS, u ovisnosti koje bude prije.

Podružnica posrednika u osiguranju iz Federacije koji posluje u RS osniva se sukladno Zakonu o poduzećima RS.

Članak 5.

Rad posrednika u osiguranju registriranih u RS u Federaciji

Svaki posrednik u osiguranju koji je registriran u RS, a koji po prvi puta namjerava obavljati poslove u Federaciji putem organizacijske jedinice, prvo u pisanoj formi obavješćuje Agenciju za nadzor RS i daje temeljne podatke o predstavniku posrednika u osiguranju iz RS u Federaciji. Predstavnik posrednika u osiguranju iz RS predstavlja svoga posrednika u osiguranju kod Agencije za nadzor i drugih tijela u Federaciji.

U roku od 30 dana od dana primitka obavijesti iz stavka 1. ovoga članka Agencija za nadzor RS u pisanoj formi obavješćuje Agenciju za nadzor: o namjeri posrednika u osiguranju, o činjenici da je registriran i o imenu predstavnika posrednika u osiguranju u Federaciji.

Posrednik u osiguranju iz RS može započeti poslovanje putem organizacijske jedinice poslije isteka roka od 30 dana od dana kada mu je Agencija za nadzor RS u pisanoj formi priopćila da je obavijestila Agenciju za nadzor, sukladno stavku 2. ovoga članka, ili poslije isteka roka od 60 dana od dana podnošenja obavijesti navedene u stavku 1. ovoga članka, ili poslije osnivanja podružnice u Federaciji, u ovisnosti koje bude prije.

Podružnica posrednika u osiguranju iz RS koji posluje u Federaciji osniva se sukladno Zakonu o gospodarskim društvima ("Službene novine Federacije BiH", br. 23/99, 45/00, 2/02, 6/02 i 29/03).

II - ZASTUPNIK U OSIGURANJU

Članak 6. **Opće odredbe**

Zastupnik u osiguranju je pravna ili fizička osoba koja obavlja profesionalnu djelatnost, prema jednom ili više ugovora ili ovlasti kojima je dobila naputak, ili pravo djelovanja u ime i za račun ili samo za račun jednoga ili više društava. Zastupnik u osiguranju ima isključivi profesionalni cilj da pokreće, predlaže i obavlja pripremne radove do zaključenja ili da zaključuje ugovore o osiguranju. Zastupnik u osiguranju može pomagati u primjeni ili izvršenju ugovora, a posebice u slučaju odštetnoga zahtjeva. Zastupnik u osiguranju može pružati i savjetodavne usluge, sukladno posebnim odredbama pojedinačnih ugovora s osiguranikom, tijekom razdoblja pokrića osiguranjem. Zastupnik u osiguranju samostalno obavlja djelatnost.

Ugovor između društva i zastupnika u osiguranju mora biti zaključen u pisanoj formi, a primjerak ugovora o zastupništvu društvo mora dostaviti Agenciji za nadzor.

Društvo ima obvezu odmah u pisanoj formi obavijestiti Agenciju za nadzor o raskidu ugovora o zastupništvu, bez obzira na razlog raskida.

Društvo obavijest o raskidu ili isteku ugovora o zastupništvu objavljuje u dva uzastopna izdanja dnevnih novina veće tiraže, koja se izdaju na području u kojem posluje zastupnik u osiguranju.

Članak 7. **Registriranje**

Društvo za zastupanje u osiguranju osniva se kao dioničko društvo ili društvo s ograničenom odgovornošću, sukladno odredbama zakona kojim se uređuje pravni položaj gospodarskoga društva, ako ovim Zakonom pojedina pitanja nisu drukčije uređena.

Kako bi zastupnik u osiguranju mogao obavljati svoju djelatnost u Federaciji, obvezan je registrirati se u posebnom registru zastupnika u osiguranju koga vodi Agencija za nadzor. Registar sadrži dva podregistra, i to: podregistar s imenima zastupnika u osiguranju koji su registrirani u Federaciji i podregistar s imenima zastupnika u osiguranju koji su registrirani u RS i koji pružaju usluge osiguranja u Federaciji putem organizacijske jedinice u Federaciji. Društvo za zastupanje u osiguranju mora biti registrirano u posebnom registru društava za zastupanje u osiguranju koga vodi Agencija za nadzor. Registar je podijeljen na podregistre prema istom načelu koji je predviđen za zastupnike u osiguranju. Društvo za zastupanje u osiguranju mora postaviti ovlaštenog zastupnika koji je registriran kao zastupnik u osiguranju.

Zastupnici u osiguranju plaćaju godišnju naknadu i pristojbu za registriranje, sukladno propisima koje donosi Agencija za nadzor.

Za upis u registar zastupnika u osiguranju, uz zahtjev za registriranje kod Agencije za nadzor, podnositelj zahtjeva mora priložiti sljedeće:

1) uvjerenje o položenom stručnom ispitu za poslove posredovanja. Pravila za polaganje stručnoga ispita propisuje Agencija za nadzor, sukladno stavku 1. alineje 1. članka 11. ovoga Zakona;

2) dokaz da ima najmanje srednju stručnu spremu i da ima najmanje jednogodišnje iskustvo iz područja poslova osiguranja;

3) potvrdu kojom dokazuje da podnositelj zahtjeva nije pod sudskim nadzorom ili skrbi;

4) dokumente koji potvrđuju da podnositelj zahtjeva posjeduje određeno stručno znanje i profesionalnu sposobnost. Ti dokumenti dokazuju da je podnositelj zahtjeva obavljao djelatnost zastupnika u osiguranju ili brokera u osiguranju u BiH ili u nekoj zemlji članici Europske unije ako je:

- četiri uzastopne godine samostalno obavljao djelatnost ili kao rukovoditelj društva ili kada podnositelj zahtjeva može dokazati da je najmanje tri godine radio s jednim ili više zastupnika ili posrednika u osiguranju ili s jednim ili više društava, ili
- dvije uzastopne godine samostalno obavljao djelatnost ili kada podnositelj zahtjeva dokaže da je obavljao poslove u službi jednog ili više posrednika ili zastupnika u osiguranju ili u jednom ili više društava, ili
- jednu godinu samostalno obavljao djelatnost ili u svojstvu rukovoditelja društva ili kada podnositelj zahtjeva dokaže da je za predmetnu djelatnost stekao prethodno obrazovanje, što dokazuje potvrdom koja je službeno priznata od države ili za koju nadležno tijelo smatra da u cijelosti udovoljava njegovim zahtjevima.

Za podnositelja zahtjeva smatra se da je vodio djelatnost u svojstvu rukovoditelja, u smislu ovoga članka, kada je obavljao odgovarajuću djelatnost kao:

- rukovoditelj nekog društva ili rukovoditelj podružnice nekog društva ili
- zamjenik rukovoditelja nekog društva ili kao njegov ovlaštenu zastupnik, ako je taj položaj uključivao odgovornost jednaku odgovornosti rukovoditelja kojega predstavlja.

Za podnositelja zahtjeva smatra se da je obavljao djelatnost u svojstvu rukovoditelja, u smislu ovoga članka, kada su njegove dužnosti u tome društvu uključivale rukovođenje zastupnicima u osiguranju ili provođenje nadzora nad njihovim radom. Poslovi moraju uključivati odgovornost glede: pribavljanja, zaključenja, obrade i izvršavanja ugovora o osiguranju. Obavljanje djelatnosti koja je u pitanju ne smije biti prekinuto više od 10 godina prije datuma kada se podnosi zahtjev za registriranje.

Dokumenti iz toč. 3. i 4. stavka 4. ovoga članka neće biti prihvaćeni ako su stariji od šest mjeseci od dana podnošenja zahtjeva.

Uz zahtjev za izdavanje odobrenja društvu za obavljanje poslova zastupanja u osiguranju moraju se priložiti sljedeći dokumenti:

1) osnivački akt;

2) statut koji mora sadržavati elemente propisane sukladno odredbama zakona koji uređuju pravni položaj gospodarskoga društva, ako ovim Zakonom pojedina pitanja nisu drukčije uređena;

3) dokaz banke o uplati osnovnog kapitala;

4) spisak dioničara;

5) poslovni plan društva;

6) dokaz o kadrovskoj i tehničkoj osposobljenosti društva.

Registriranje se vrši na razdoblje od dvije godine. Zastupnik u osiguranju podnijet će ponovno sve dokumente navedene u ovome članku u roku od 30 dana prije dana isteka roka od dvije godine za koji se posjeduje registracija. Za registriranje će se smatrati da ostaje na snazi osim ako:

a) zastupnik u osiguranju propusti ponovno podnijeti dokumente, sukladno ovome stavku, ili

b) podnijeti dokumenti pokazuju da podnositelj zahtjeva više nije osoba podobna da djeluje kao zastupnik u osiguranju.

Agencija za nadzor u roku od 30 dana od dana podnošenja zahtjeva i dokumenata donijet će rješenje kojim odlučuje o zahtjevu ili tražiti ispravku ili dopunu zahtjeva.

III - BROKER U OSIGURANJU

Članak 8. **Opće odredbe**

Brokersko društvo u osiguranju osniva se kao dioničko društvo ili društvo s ograničenom odgovornošću, sukladno odredbama zakona kojim se uređuje pravni položaj gospodarskoga društva, ako ovim Zakonom pojedina pitanja nisu drukčije uređena.

Broker u osiguranju je pravna ili fizička osoba koja samostalno obavlja djelatnosti čiji je isključivi profesionalni cilj da u ime osiguranika, glede osiguranja ili reosiguranja rizika, dovede u svezu osobe koje traže osiguranje ili reosiguranje i društva za osiguranje ili reosiguranje, da obavlja pripremne radove za zaključenje ugovora o osiguranju ili reosiguranju i, ukoliko je ugovoreno, pomaže pri obradi i izvršenju tih ugovora, a naročito u slučaju odštetnoga zahtjeva. Broker u osiguranju prima proviziju od društva i djeluje uz potpunu slobodu glede izbora društva.

Članak 9. **Registriranje**

Broker u osiguranju za obavljanje svoje djelatnosti mora biti registriran u posebnome registru za brokere u osiguranju koga vodi Agencija za nadzor. Registar sadrži dva podregistra, i to: podregistar s imenima brokera u osiguranju koji su registrirani u Federaciji i podregistar s imenima brokera u osiguranju koji su registrirani u RS i koji pružaju usluge osiguranja u Federaciji putem organizacijske jedinice u Federaciji. Brokerska društva u osiguranju moraju

biti registrirana u posebnome registru brokerskih društava u osiguranju koga vodi Agencija za nadzor i koji je podijeljen na podregistre prema istom načelu koji je predviđen za pojedinačne brokere u osiguranju. Brokerska društva u osiguranju moraju postaviti ovlaštenog zastupnika koji je registrirani broker u osiguranju.

Fizička osoba koja se želi registrirati kod Agencije za nadzor kao broker u osiguranju uz zahtjev mora priložiti dokumente navedene u članku 7. ovoga Zakona.

Kako bi se registriralo, brokersko društvo u osiguranju Agenciji za nadzor uz zahtjev podnosi sljedeće dokumente:

- 1) statut koji mora sadržavati elemente propisane sukladno odredbama zakona koji uređuju pravni položaj gospodarskoga društva, ako ovim Zakonom pojedina pitanja nisu drukčije uređena;
- 2) dokaz da podnositelj zahtjeva ima deponirana sredstva u iznosu od 200.000,00 KM s ciljem obavljanja djelatnosti;
- 3) zahtjevi pod toč. 1) i 2) ovoga stavka ne odnose se na fizičke osobe;
- 4) dokumente koji dokazuju da je podnositelj zahtjeva osiguran od profesionalne odgovornosti u slučaju pogreške ili propusta, s minimalnim pokrićem u iznosu od 400.000,00 KM. Navedeni ugovor o osiguranju mora pokrivati razdoblje jednako registriranju društva za posredovanje u osiguranju uvećano za jedan mjesec;
- 5) dokument kojim dokazuje da je ravnatelj brokerskog društva u osiguranju registriran kao broker u osiguranju, sukladno odredbama ovoga Zakona.

Brokери u osiguranju plaćaju godišnju naknadu i pristojbu za registriranje, kako se odredi propisima koje donese Agencija za nadzor.

Registriranje se vrši na razdoblje od dvije godine. Broker osiguranja podnijet će ponovno sve dokumente navedene u ovome članku u roku od 30 dana prije dana isteka roka od dvije godine za koji se posjeduje registracija.

Za registriranje će se smatrati da ostaje na snazi osim ako:

- a) broker u osiguranju propusti ponovno podnijeti dokumente predviđene ovim člankom i
- b) podnijeti dokumenti pokažu da podnositelj zahtjeva više nije osoba podobna da djeluje kao broker u osiguranju.

Pored zahtjeva iz ovoga članka broker u osiguranju, ako je fizička osoba, mora imati blokiranu imovinu u iznosu od 200.000,00 KM, radi dobrog obavljanja njegovih djelatnosti. Podnositelj zahtjeva mora dodatno podnijeti dokumente koji potvrđuju da ima vrijedeće osiguranje od profesionalne odgovornosti u slučaju pogreške ili propusta.

Ugovarači osiguranja imaju privilegiju nad blokiranom imovinom koja ima prednost ispred bilo koje druge opće ili posebne privilegije. Načini na koje se ta imovina blokira, kao i sve prijeko potrebne pojedinosti za rad osiguranja od profesionalne odgovornosti brokera u

osiguranju, uređuju se pravilnikom o reguliranju blokiranja imovine i osiguranja odgovornosti brokera u osiguranju koga donosi Agencija za nadzor.

Sve iznose koje društvo plati brokeru u osiguranju za račun osiguranika broker u osiguranju držat će na posebnome računu. Taj račun neće se koristiti za isplatu bilo kojih drugih povjerenika brokera u osiguranju. U slučaju nesolventnosti brokera u osiguranju, iznosi koji se drže na posebnome računu prvenstveno će se iskoristiti za isplatu svih neizmirenih iznosa koje broker u osiguranju duguje svojim klijentima za neplaćene odštete osiguranja.

Agencija za nadzor u roku od 30 dana od dana podnošenja zahtjeva i dokumenata donijet će rješenje kojim odlučuje o zahtjevu ili tražiti ispravku ili dopunu zahtjeva.

Članak 10. **Opće obveze**

Broker u osiguranju obavezan je sljedeće:

1) voditi i na zahtjev Agencije za nadzor dostaviti knjige, računovodstvenu dokumentaciju i ostale potrebne dokumente koji dokazuju i objašnjavaju sve transakcije izvršene tijekom djelatnosti, uključujući i sve pojedinosti koje se odnose na zaključene police osiguranja i sve dogovore s osiguranicima;

2) ispuniti sve zahtjeve Agencije za nadzor glede izvješćivanja i vođenja posla. U prvom tromjesečju svake godine, počev od 1. siječnja one godine koja dolazi neposredno nakon registriranja, broker u osiguranju, bilo da je fizička ili pravna osoba, podnositi će Agenciji za nadzor podatke i detaljna izvješća o rasporedu svojih djelatnosti tijekom prethodne godine u odnosu na pojedina društva;

3) broker u osiguranju je pravno i ekonomski neovisan glede društva. Na zahtjev broker u osiguranju mora osobama koje traže usluge osiguranja ili reosiguranja dati obavijesti o svakoj pravnoj ili financijskoj ovisnosti od nekog društva za osiguranje ili reosiguranje, uključujući svako posjedovanje udjela ili dionica u tim društvima, a koji bi mogao utjecati na njegovu slobodu odabira društva za osiguranje ili reosiguranje za plasiranje rizika.

IV - NADZOR NAD POSREDNICIMA U OSIGURANJU

Članak 11.

Agencija za nadzor propisuje:

- uvjete za dobivanje i provjeru stručnih znanja potrebnih za obavljanje poslova posredovanja u osiguranju, sukladno ovome Zakonu,
- pravila o vođenju registra, podacima koji se upisuju u te registre i način javnoga pristupa tim registrima.

Članak 12.

Nadzor nad poslovanjem posrednika u osiguranju provodi Agencija za nadzor.

Članak 13.

S ciljem osiguravanja podataka za obavljanje nadzora nad poslovanjem, posrednici u osiguranju obvezni su Agenciji za nadzor dostavljati podatke u opsegu, na način i u rokovima kako Agencija za nadzor provedbenim propisima odredi.

Agencija za nadzor može provesti nadzor uvidom u podatke iz stavka 1. ovoga članka i u poslovnim prostorijama posrednika u osiguranju.

Članak 14.

Agencija za nadzor može ukinuti rješenje o odobrenju za rad:

- fizičkoj ili pravnoj osobi registriranoj za obavljanje poslova zastupanja u osiguranju ako prestane ispunjavati jedan od uvjeta iz članka 7. ovoga Zakona;
- fizičkoj ili pravnoj osobi registriranoj za obavljanje poslova brokera u osiguranju ako prestane ispunjavati jedan od uvjeta iz članka 9. ovoga Zakona;
- ako je poslovanjem posrednika u osiguranju ugrožen interes osiguranika ili je utvrđeno nepoštivanje zakona ili drugih propisa.

Članak 15.

Rješenje Agencije za nadzor iz čl. 7., 9. i 14. ovoga Zakona je konačno i protiv njega se može pokrenuti upravni spor tužbom kod nadležnoga suda.

V - KAZNENE ODREDBE

Članak 16.

Kaznene odredbe

Kaznom zatvora od 90 dana do dvije godine i novčanom kaznom do iznosa od 10.000,00 KM kaznit će se:

- posrednik u osiguranju koji obavlja poslove posredovanja u osiguranju bez rješenja o odobrenju za rad iz čl. 7. i 9. ovoga Zakona;
- zastupnik u osiguranju koji zaključi ugovor o osiguranju u ime i za račun društva s kojim je istekao ugovor o zastupništvu iz članka 6. ovoga Zakona. U ovom se slučaju društvo ne može pozvati na raskid ugovora o zastupništvu protiv osiguranika;
- odgovorna osoba društva koja svjesno angažira kao zastupnika u osiguranju osobu koja kod Agencije za nadzor nije registrirana kao zastupnik u osiguranju, i/ili koja Agenciji za nadzor nije podnijela ugovor o zastupništvu iz članka 6. ovoga Zakona.

VI - PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 17.

Agencija za nadzor donijet će provedbene akte sukladno ovome Zakonu u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovoga Zakona.

Članak 18.

Svi postojeći posrednici u privatnome osiguranju dužni su se registrirati kod Agencije za nadzor i uskladiti svoje poslovanje sukladno ovome Zakonu u roku od jedne godine od dana stupanja na snagu ovoga Zakona.

Članak 19.

Ovaj Zakon stupa na snagu osmoga dana od dana objave u "Službenim novinama FBiH".

Predsjedatelj
Doma naroda
Parlamenta Federacije BiH
Slavko Matić, v.r.

Predsjedatelj
Zastupničkog doma
Parlamenta Federacije BiH
Muhamed Ibrahimović, v.r.